

„Trilógiu *Silo* možno už teraz považovať za moderné majstrovské dielo.“
Sunday Express

PRACH

HUGH HOWEY

Ljndeni

Prach

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Hugh Howey

Prach – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

PRACH

HUGH HOWEY

PRACH

Z angličtiny přeložil Michal Jedinák

Lindeni

Hugh Howey: *Dust*

Copyright © 2013 by Hugh Howey

Translation © Michal Jedinák, 2025

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2025

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vytážovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-4696-0

ISBN e-knihy 978-80-566-4706-6 (1. zverejnenie, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-566-4707-3 (1. zverejnenie, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-566-4705-9 (1. zverejnenie, 2025) (ePDF)

Venujem všetkým, ktorí prežili.

OBSAH

PROLÓG 11

PRVÁ ČASŤ – TUNEL 13

DRUHÁ ČASŤ – VONKU 117

TRETIA ČASŤ – DOMOV 225

ŠTVRTÁ ČASŤ – PRACH 313

EPILÓG 409

POZNÁMKA PRE ČITATEĽOV 415

PROLÓG

„JE TAM NIEKTO?“

„Haló? Áno. Ja.“

„Aha, Lukas. Neozýval si sa. Chvíľu som si myslel... že si niekto iný.“

„Nie, som to iba ja. Nasadzujem si slúchadlá. Rušné ráno.“

„Skutočne?“

„Hej, no samá nuda. Stretnutia výborov. Personálne sme trochu podvyživení. Veľa prestupov.“

„Ale situácia sa, dúfam, upokojuje. Nijaké nové vzbury?“

„Nie, nie. Vraciame sa do starých koľají. Ľudia ráno vstanú a idú do práce. Večer sa zvalia rovno do postele. Tento týždeň sme žrebovali lotériu a na viacerých sa usmialo šťastie.“

„To je dobre. Veľmi dobre. Ako pokračujú práce na šiestom serveri?“

„Dobre, ďakujem. Všetky vaše kódy fungujú. Zatiaľ sme získali iba viac rovnakých údajov. Len nerozumiem, prečo je to dôležité.“

„Hľadajte ďalej. Všetko má význam. Údaje neuložili náhodou.“

„To isté ste hovorili aj o zápiskoch v knihách. No mnohé z nich mi pripadajú ako nezmysly. Zaujímalo by ma, či je niečo z toho skutočné.“

„Prečo? Čo čítaš?“

„Som na zväzku C. Dnes ráno som čítal o... hube. Počkajte, hneď ju nájdem. Cordyceps.“

„To je huba? Nikdy som o nej nepočul.“

„Píšu, že mravcom robí niečo s mozgom. Preprogramuje ho ako stroj a prinúti ich vyliezť na vrchol rastliny, kde zomrú...“

„Neviditeľný stroj, ktorý programuje mozog? Som si takmer istý, že nejde o náhodné heslo.“

„Nie? Čo to teda znamená?“

„Znamená to... Znamená to, že nie sme slobodní. Nikto z nás.“

„Veľmi povznášajúce. Už rozumiem, prečo na tieto rozhovory posielajú mňa.“

„Starostka? Preto... Preto sa mi dlhšie neozvala?“

„Nie. Je preč. Na niečom pracuje.“

„O čo ide?“

„Radšej vám to nepoviem. Pochybujem, že by vás to potešilo.“

„Prečo si to myslíš?“

„Lebo ani mňa to neteší. Snažil som sa ju odhovoriť. No niekedy vie byť... tvrdohlavá.“

„Ak hrozia problémy, mal by som o tom vedieť. Chcem vám pomôcť. Môžem odpútať pozornosť...“

„V tom je práve háčik. Nedôveruje vám. Dokonca neverí, že ste zakaždým ten istý človek.“

„Mýli sa. Som to ja. Stroje mi upravujú hlas.“

„Iba vám hovorím, čo si myslí.“

„Bol by som radšej, keby mi dôverovala. Naozaj chcem pomôcť.“

„Verím vám. Myslím si, že nateraz nám najviac pomôžete, keď nám budete držať palce.“

„Prečo?“

„Lebo niečo mi hovorí, že nič dobré z toho nevzájde.“

PRVÁ ČASŤ

TUNEL

Silo 18

1

NA CHODBÁCH STROJOVNE PRŠAL prach. Uvoľňovali ho vibrácie prebívania. Drôty pod stropom sa jemne hojdali medzi úchytkami. Rúrky drnčali. Vzduch sa otriasal staccatom nárazov z generátorovne, ktoré sa odrážalo od stien a pripomínalo časy, keď sa nebezpečne vychyľovali nevyvážené stroje.

V centre strašného rámusu stála Juliette Nicholsová, kombinézu mala po pás rozopnutú, voľné rukávy zaviazané okolo bedier a prach zmiešaný s potom jej špinil tieľko ako blato. Šľachovité ruky sa jej triasli, ako sa celou váhou opierala do rýpadla, ktorého ťažký kovový piest znova a znova narážal do betónového múru sila osemnásť.

Vibrácie cítila až v zuboch. Každá kosť a kĺb v tele sa jej otriasali, bolesťou sa jej pripomínali staré rany. Zboku ju nešťastne sledovali baníci, ktorí rýpadlo zvyčajne obsluhovali. Juliette odvrátila hlavu od betónového prachu a uvidela, ako tam stoja s rukami založenými na širokých hrudiach, čeľuste stuhnuté do zamračených výrazov. Azda sa im nepáčilo, že si privlastnila ich stroj. Alebo nesúhlasili s narušením tabu, lebo kopala, kde bolo kopanie zakázané.

Juliette preglgla piesok a kriedu, ktoré sa jej hromadili v ústach, a sústredila sa na drobiacu sa stenu. Nerada, no predsa len musela zvážiť aj tretiu možnosť: jej vinou zomreli dobrí mechanici a baníci. Keď odmietla čistiť, v sile vypukli kruté boje. Koľkí muži a ženy, čo sa

prizerajú, ako kope, stratili milovaných, priateľov alebo rodinných príslušníkov? A koľkí z toho vinia ju? Určite nie je jediná.

Rýpadlom šklblo, kov zarinčal o kov. Juliette odklonila udierajúce čeľuste nabok, v bielom mäse betónu sa objavili ďalšie kosti roxor. Z múru sila už vydolovala úctyhodný kráter. Prvý rad roxorových tyčí jej ako zuby trčal nad hlavou, konce podobné roztaveným sviecam vyhladila rezacím horákom. Po šesťdesiatich centimetroch betónu narazila na druhý rad, steny boli hrubšie, ako si predstavovala. S otupenými končatinami a napnutými nervami navádzala stroj ďalej, piest v tvare klina vyhrýzal kameň medzi tyčami. Keby na vlastné oči nevidela plán a nebola si istá existenciou iných síl, dávno by sa vzdala. Mala pocit, akoby prerážala samotnú zemeguľu. Plecia sa jej triasli a ruky s predlaktiami sa zmenili na šmuhy. Útočila na stenu sila, prerážala tú prekliatu klietku, chcela sa dostať von.

Baníci nepokojne prešľapovali. Juliette prešla očami z nich na prebíjací klin, ktorý znova zarinčal o oceľ. Sústredila sa na biely kameň medzi tyčami. Čižmou kopla do páky, oprela sa do stroja a rýpadlo sa posunulo na hrdzavých pásoch o ďalšie tri centimetre. Dávnejšie si mala dať prestávku. Krieda v ústach ju dusila, prahla po vode, ruky potrebovali oddych a okolo podvozku rýpadla a nôh sa jej hromadili trosky. Niekoľko väčších kusov odkopla z cesty a ďalej hľbila.

Bála sa, že ak opäť zastane, baníkov už nepresvedčí, aby jej dovolili pokračovať. Starostka-nestarostka – predáčka zmeny či nie –, muži, ktorých považovala za nebojácnych, už opustili generátorovňu s pokrčenými čelami. Desili sa, že prerazí posvätnú pečať a vpustí dnu odporný, vražedný vzduch. Juliette videla, že sa na ňu pozerajú ako na ducha, lebo sa vrátila zvonka. Mnohí sa jej vyhýbali, akoby bola nákazlivá.

Zaťala zuby, škrípala jej medzi nimi nechutná drvina, a znova kopla čižmou do páky, ktorá poslala rýpadlo vpred. Pásky sa opäť pretočili a posunuli stroj o niekoľko centimetrov. Potom ešte kúsok. Juliette preklínala rýpadlo aj bolesť v zápästiach. Dočerta s bojmi, v ktorých stratila priateľov. Dočerta s hrubou vrstvou kameňa, ktorá ich delí od Sama a opustených detí. A dočerta s hlúpou funkciou starostky, pre

ktorú sa ľudia na ňu pozerajú, akoby naraz viedla všetky zmeny na všetkých podlažiach a mala šajnu, čo, dopekla, robí, podriaďujú sa jej a zároveň sa jej boja...

Rýpadlo poskočilo o viac než tri centimetre a klin prenikavo zaškrípal. Juliette sa pošmykla rukou a stroj zareval ako pred výbuchom. Baníci sa strhli, viacerí sa k nej rozbehli s tieňmi za pätami. Juliette udrela po červenom núdzovom vypínači, ktorý bol pod vrstvou prachu a bielej cementovej múčky takmer neviditeľný. Nekontrolovateľné rýpadlo sa prudko otriaslo a zhaslo.

„Si na druhej strane! Si na druhej strane!“

Raph ju ťahal preč, bledými rukami, mocnými po rokoch ťažkých banských prác, jej objímal znečitlivené údy. Iní kričali, že skončila. Definitívne. Rýpadlo vydalo zvuk, akoby sa zlomila ojnica, stroj nebezpečne zakvílil a motor bežal naprázdno, bez odporu. Juliette pustila ovládanie a odkvæla do Raphových rúk. Opäť ju zaplavilo zúfalstvo, myslela na priateľov, zaživa pochovaných v hrobke prázdneho sila, a na to, že sa k nim nevie dostať.

„Prerazila si stenu. Ustúp!“

Ústa jej zakryla ruka zapáchajúca mazivom a potom, chránila ju pred vzduchom za múrom. Juliette nemohla dýchať. Pre očami sa jej rozplynul oblak betónového prachu a odhalil čiernu prázdnotu.

Medzi dvoma kovovými tyčami zívila temnota. Pustý priestor za dvoma vrstvami väzenských mreží, ktoré ich obklopovali zo všetkých strán, od strojovne až po vrch sila.

Prerazila múr. Prenikla na druhú stranu. Otvoril sa jej výhľad na iné „vonku“.

„Horák,“ zamrmlala, odtrhla si z úst Raphovu možoľnatú ruku a skusmo sa nadýchla. „Dajte mi rezací horák a baterku.“

2

„POONDIATA MAŠINA JE prežratá hrdzou.“

„Vyzerá to na hydrauliku.“

„Musí mať aspoň sto rokov.“

Posledné slová zašomral mechanik Fitz, hvízdali mu v medzerách po chýbajúcich zuboch. Baníci a mechanici, ktorí si počas kopania držali odstup, sa náhle nahrnuli za Juliette, ktorá mierila lúčom baterky do tmy za závojom rozprášeného kameňa. Raph, biely ako prach vo vzduchu, stál vedľa nej, plece pri pleci sa tlačili do kužeľovitého krátera vyhlbeného do takmer dva metre hrubého betónu. Albín mal rozšírené oči, priesvitné líca nafúknuté a bezkrvné pery tuho stisnuté.

„Môžeš dýchať, Raph,“ ubezpečila ho Juliette. „Je to len ďalšia miestnosť.“

Bledý baník vypustil vzduch spolu s výdychom úľavy a požiadal ľudí za chrbtom, aby sa na nich netlačili. Juliette podala baterku Fitzovi a odvrátila sa od diery, ktorú vyhlbila. Pretláčala sa davom, srdce jej divo búšilo z pohľadov, ktoré úchytom zazrela na druhej strane. Jej podozrenie rýchlo potvrdil rozruch medzi ostatnými: podpery, skrutky, hadice, hrdzavé oceľové plechy, z ktorých sa odlupovala farba... Mechanická obluda sa rozkladala do šírky aj do výšky ako nepreniknuteľná stena, kam až dosiahlo slabé svetlo baterky.

Do roztrasenej ruky jej vložili cínový hrnček s vodou. Juliette hltavo pila. Bola vyčerpaná a v hlave jej vírili myšlienky. Nevedela sa

dočkať, kedy si sadne k vysielateľke, aby to povedala Samovi. Nevedela sa dočkať, kedy to povie Lukasovi. Našla kus pochovanej nádeje.

„A teraz čo?“ opýtal sa Dawson.

Nový predák tretej zmeny, ktorý jej podal vodu, si Juliette ostrážito premeriaval. Dawsonovi ťahalo na štyridsiatku, ale práca v noci mu pridala roky navyše. Mal mohutné, hrčovité dlane, následok vykĺbených hánok a polámaných prstov – sčasti z práce, sčasti z bitiek. Juliette mu vrátila hrnček. Dawson sa pozrel na dno a hodil do seba posledný glg vody.

„Teraz rozšírime dieru,“ odvetila. „Prejdeme na druhú stranu a zistíme, či sa dá mašina zachrániť.“

Kútikom oka zachytila pohyb na hučiacom hlavnom generátore. Pozrela hore a stihla zazrieť, ako sa na ňu mračí Shirley. Shirley sa odvrátila.

Juliette stisla Dawsonovi ruku. „Zväčšiť ju potrvá celú večnosť,“ povedala mu. „Potrebujeme vyvŕtať desiatky menších dier, ktoré spojíme. Vytrháme stenu po kusoch. Prines druhé rýpadlo. A pošli sem aj chlapov s krompáčmi, ale množstvo prachu udržiajte podľa možnosti na minime.“

Predák prikývol a prstami zatukal na prázdny hrnček. „Nijaké výbuchy?“ opýtal sa.

„Nijaké výbuchy,“ potvrdila. „Nechcem poškodiť stroj za stenou.“

Dawson prikývol a Juliette ho nechala riadiť prerážacie práce. Pošla ku generátoru. Aj Shirley mala stiahnutú kombinézu zaviazanú okolo pásu a na tielku tmavý obrátený trojuholník potu. S handrou v každej ruke pracovala navrchu generátora, utierala staré mazivo a novú vrstvu prachu z kopania.

Juliette si rozviazala rukávy a strčila do nich ruky pokryté jazvami. Vyšplhala sa po boku generátora, presne vedela, čoho sa chytiť, ktoré časti sú horúce a ktoré iba teplé. „Potrebuješ pomoc?“ opýtala sa navrchu. Sálavé teplo a hukot stroja pôsobili na jej boľavé svaly ako balzam.

Shirly si utrela tvár okrajom tielka. Pokrútila hlavou. „Vystačím si,“ odvetila.

„Prepáč mi neporiadok.“ Juliette zvýšila hlas, aby ju priateľka počula cez dunenie mohutných piestov. Ešte nedávno by jej vibrácie navrchu pekelné nevyváženého generátora vytĺkli zuby.

Shirly sa zvrtila a špinavé handry hodila Kali, svojmu tieňu, ktorá ich ponorila do vedra špinavej vody. Na novú šéfku strojojne, ktorá sa lopotila pri nudnej rutine ako čistenie generátora, bol čudný pohľad. Juliette si na jej mieste skúsila predstaviť Knoxa. Vzápätí ju hádam po stý raz osvietilo, že ona – starostka – trávi všetok čas prerážaním stien a rezaním roxorových tyčí. Kali vyhodila handry, z ktorých fíkala mydlová voda, späť Shirley a tá ich chytila s vlhkým plesnutím. Juliettina priateľka sa opäť zohla k práci a jej ticho hovorilo za všetko.

Juliette sa obrátila a očami prebehla po kopáčoch, ktorí čistili trosky a rozširovali dieru. Shirley nenadchla strata pracovnej sily a ešte menej sa jej pozdávalo porušenie tabu pečate sila. Robotníkov jej zobrali v čase, keď ich rady už aj tak preriedili násilnosti. A či za smrť manžela vinila alebo nevinila Juliette, bolo úplne nepodstatné. Juliette vinu brala na seba a napätie ich rozdeľovalo ako olejová kaluž.

Búšenie do steny onedlho pokračovalo. Rýpadlo riadil Bobby, mohutnými svalmi ako šmuhy navádzal pneumatické kladivo. Pohľad na čudný stroj, neznámy artefakt pochovaný za múrmi sila, zažal v zdráhavých robotníkoch iskru. Strach a pochybnosti sa premenili na odhodlanie. Do generátorovne prišiel nosič s jedlom a Juliette sledovala, ako mladík s holými rukami a nohami uprene pozoruje prácu. Potom zložil náklad ovocia a teplých obedov a odbehol so zásobou nových klebiet.

Juliette stála na hučiacom generátore a rozptyľovali ju vlastné pochybnosti. Robia správnu vec, hovorila si. Na vlastné oči videla, aký je svet rozľahlý, z hrebeňa kopca sa rozhliadala po krajine. Teraz ju musí už iba ukázať ostatným. Až potom sa definitívne zbavia strachu a zo všetkých síl sa vrhnú do práce.